

MAATWERK OM TOT ONTWIKKELING TE KOMEN BUITEN HET SCHOOLGEBOUW

JULI 2024

Ieder kind heeft het recht om te leren en te ontwikkelen. Ook kinderen die zijn uitgevallen of dat dreigen te doen. Onderwijs-zorgboerderij Natuurkr8 in Oosterwolde helpt deze kinderen om buiten het schoolgebouw tot rust en ontwikkeling te komen. Met als doel om terug te keren naar het onderwijs, op een manier die past bij het kind. Natuurkr8 doet mee aan de OZA-experimenteerregeling. Eigenaar Driesje Boeve vertelt samen met Bert Klaassen, zorgarrangeur bij de ministeries OCV en VWS, en Koen Oosterbaan, manager bij samenwerkingsverband Hanzeland, over hoe zij aan deze regeling en hun samenwerking vormgeven.

De OZA-experimenteerregeling biedt ruimte om af te wijken van wetgeving op het gebied van bekostiging, onderwijstijd, -inhoud en -locatie. Waarom juist de overheid daarop inzet, vertelt zorgarrangeur Bert Klaassen: "Als het leerlingen met een complexe ondersteuningsbehoefte niet lukt om binnen een schoolgebouw onderwijs te volgen, dan draait het vaak uit op ontheffing van de *leerplicht*. Maar we moeten juist uitgaan van het *leerrecht*. Hierbij moeten we zoeken naar een manier om kinderen wél in ontwikkeling te brengen. Zij hebben veel baat bij een zijstap, om later terug te komen in het onderwijs. De experimenteerregeling geeft ruimte om met elkaar de mogelijkheden te verkennen."

OP KRACHTEN KOMEN IN ANDERE OMGEVING

Natuurkr8 heeft via eerdere proeftuinen en contact met Klaassen besloten mee te doen aan de experimenteerregeling. Het biedt een onderwijszorgarrangement voor kinderen tussen de 4 en 14 jaar. Zij draaien mee in een rustgevende boerderijsetting tussen de honden, kippen, varkens, paarden en zelfs een schildpad. Natuurkr8 werkt vanuit de behoefte van het kind, via onder meer dierondersteunende interventies, creatieve therapie of praktisch meehelpen. Driesje Boeve: "De dieren helpen om ons doel te bereiken: kinderen op krachten te laten komen, zich te laten ontwikkelen en toewerken naar re-integratie in het onderwijs. Het is fijn dat wij hier gezamenlijk – ouders, school, samenwerkingsverband, gemeente – de schouders onder zetten."

VAN MAATSCHAPPELIJK OPDRACHT NAAR MAATWERK

Voordat kinderen bij Natuurkr8 terecht komen, hebben zij vaak een heel traject doorlopen. Dat komt mede doordat het onderwijs de maatschappelijke opdracht heeft om te kijken naar zo inclusief mogelijk onderwijs, stelt Koen Oosterbaan: "Dat betekent dat een school altijd de neiging heeft het

goed én lang te proberen. Om alle opties binnen het systeem te verkennen. Via extra begeleiding voor het kind in de school, of met een TLV naar speciaal onderwijs. Soms lukt dat niet; dat zijn de uitzonderingen – zo'n 1 procent – waar we hier over praten. Met deze regeling kunnen we kijken naar opties buiten het systeem, die zowel voor kind als ouders als school passend zijn."

FINANCIËLE SPEELRUIMTE

In de standaardsituatie mag het samenwerkingsverband geen gelden inzetten in een niet-bekostigde instelling, zoals Natuurkr8. Oosterbaan: "Nu krijgen we voldoende ruimte om dit tóch te doen. Dat is prettig voor die leerlingen die het maatwerk nu nodig hebben. En ik hoop dat het een hefboom is om de wetgeving te verruimen en het proces te vergemakkelijken. Zodat we ook in afstemming met gemeenten de budgetten kunnen verdelen. Gemeenten zijn nu minder geneigd om mee te financieren voor deze kleine doelgroep. Zij gaan uit van normaliseren en huidige regels."

Gemeente inhoudelijk meer betrekken, zorgt eveneens voor een soepeler traject, geeft Klaassen aan: "Haak gemeente vroegtijdig aan, via een wijkcoach of teamcoach die het kind of gezin kent. Pas daarna ga je kijken: hoe gaan we de zorg financieel verdelen?"

BOTSEN MET HET SYSTEEM

Het draait er helaas vaak op uit dat ouders en kinderen eerst moeten botsen met het systeem voordat zij terechtkomen bij een geschikter alternatief. Klaassen: "De spanning die het oproept dat een kind op meerdere scholen niet meekan, het niet gehoord of erkend voelen, is voor ouders en kind een emotioneel traject. Daarom is het zo nodig om op een plek elders, in dit verband Natuurkr8, weer tot rust te komen." Boeve: "Je wilt niet dat er zo'n strijd moet worden gevoerd om kinderen tot ontwikkeling te brengen."

EVALUEREN EN TERUGKEREN

Even pas op de plaats, focus op wat bij het kind past en daarna voorzichtig kijken naar de onderwijsdoelen. Dat is waar Natuurkr8 voor staat. Boeve: "De school is altijd van begin tot eind betrokken bij het traject. Ik vind dat dat ook moet. Want het zijn jonge kinderen die nog in ontwikkeling zijn. En daar kunnen zij onderwijs bij gebruiken. We hebben trajecten waarbij ambulant begeleiders hier op locaties zijn en observeren. IB'ers zijn ook altijd op de hoogte van wat we doen."

Natuurkr8 noteert dagelijks observaties over de ontwikkeling bij het kind, en deelt deze tweewekelijks. Ook is er driemaandelijks een evaluatie met alle betrokken partijen (het MDO). Boeve: "Dan hebben het over: hoe gaat het met het kind, wat lukt in

de zorg, kan er al onderwijs toegevoegd worden, wanneer is terugkeer mogelijk. Je gaat voorwaarden beschrijven waar een plek aan moet voldoen. Het is heel erg maatwerk, waarbij we elkaar nodig hebben.”

MEERWAARDE VAN RUIMTE TOT EXPERIMENTEREN

De meerwaarde van afwijken van de standaard-onderwijssetting, zoals bij Natuur8, is volgens Klaassen de passende zorg met zicht op terugkeer naar een vorm van onderwijs. “Ouders voelen zich erkend dat hun kind niet als dom en afgeschreven wordt weggezet, maar juist via een andere weg toch die verbinding houdt met ontwikkelen. Met op termijn een mogelijke terugkeer naar een schoolgebouw.” Oosterbaan ziet hoe heilzaam een plaatsing bij Natuurkr8 kan zijn: “Al lijken het voor ons minuscule stapjes, voor de ouders en kinderen is het een marathon.”

MEER INFORMATIE

Driesje Boeve

www.natuurkr8.nl